

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.

Začasno le enkrat na teden.

Uredništvo in upravništvo:
Ljubljana, Velika Čolnarska ulica št. 19.

Naslov za dopise: Ljubljana p. p. 168.

Naslov za telegrame: »Naprej«, Ljubljana.
Čekovni račun šte. 14.398.

NAPREJ

Stane mesečno 25 Din začasno 6 Din.
Za inozemstvo 35 Din, začasno 10 Din.

Oglasi:

Prostor 1x55 mm 60 par. **Mali oglasi:**
beseda 60 par, najmanj 5 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se
ne priobčijo. — Rokopisi se ne vračajo.
Reklamacije za list so poštnine proste.

Glasilo Jugoslovanske socialno demokratične stranke (JSDS).

Letnik VII., šte. 37.

Četrtkova

»Naprejeva« številka
izhaja kot tednik:

LJUDSKI GLAS

Glasilo

Kmetko-delavske zveze

Stane letno 72 Din — mesečno 6 Din

Predrzna ofenziva kapitala.

Kongres »Posesti« (kapitala) v Ljubljani. Internacionalni hišni posestniki zahtevajo odpravo stanovanjskega zakona in vseh stanovanjskih omejitev; hišna internacionala proti širjenju komunističnih idej; »Posest« protestira proti odpravi koloniat v Dalmaciji. Sočasno pa TPD izpira protizakonito delavce in ustavlja obratovanje. TPD hoče znižati mezde, a noče znižati milijonskih profitov. Kristanovsko vodstvo Delavske zbornice se v tem času »informira«, pošilja »deputacije« skupno s kapitalistično zbornico, ter mlati prazno slamo na shodih.

Slovenija kot najbolj kapitalistično razvita pokrajina v SHS se je postavila zadnje čase na čelo internacionalne kapitalistične ofenzive v SHS proti vsem socialnim pridobitvam. Ob priliki jesenskega veleseja v Ljubljani so se zbrali zastopniki hišne rente iz cele države ter zelo bojevitno zahtevali popolno zaščito privatne lastnine. Predsednik zborovanja je napadel radičevske ministre, a opravičeval srbske. Zborovanje so pozdravili hišni posestniki iz Pariza, Berlina, Prage, Budimpešte, Dunaja itd., torej cela hišna internacionala. Tudi demokratski gerent dr. Dinko Puc je govoril proti stanovanjskemu zakonu — kar naj si dobro zapomnijo vsi najemniki v Ljubljani.

Predsednik hišnih posestnikov v Avstriji g. Pistor je tarnač jez rdečo dunajsko komuno, ki jo upravlja avstrijska socialna demokracija. Dunajska rdeča komuna je namreč skrčila hišno rento na minimum, tako, da imajo hišni posestniki samo en kosček kruha kakor drugi ljudje, dočim so imeli pred vojno 100 kosov, kar je vsekakor krivično. Dunajska rdeča komuna je zgradila okoli 20 tisoč delavskih stanovanj in s tem pokazala, kako se mora pravilno boriti proti stanovanjski mizeriji in brezposelnosti.

Seveda kapitalisti tako delo takoj proglasaajo za boljše, čeprav dobro vedo, da tako delo odgovarja načelom socialne demokracije.

(Gospod naj svojo antisocialistično propagando širi na Dunaju, tukaj imamo takih propagandistov mnogo preveč!)

Kristanovsko vodstvo Delavske zbornice ni smatralo za potrebno, da pošlje svojega zastopnika na to zborovanje, ki bi obrazložil socialno bedo najemnikov in nujno potrebo njih zaščite. Vodstvo Delavske zbornice sploh molče gleda, kako kapitalisti napadajo socialne pridobitve. Ali ne bi mogla Delavska zbornica isti dan sklicati zborovanje najemnikov ter s protestnim obhodom po mestu pokazati internacionalnemu kapitalu, da so najemniki pripravljeni voditi boj za zaščito svojega položaja? Kakor vselej, tako tudi pri tej priliki socialpatriotsko vodstvo Delavske zbornice in strankarskih organizacij s svojim nedelom pomaga kapitalistični ofenzivi proti delavstvu.

Sočasno TPD protizakonito izpira delavce in zapira obrate pod pretvezo, da so železnice odpovedale naročila premoaga. Prozorna igra internacionalnega kapitala okrog TPD je jasna ko beli dan. Ze celo leto pripravljala TPD redukcijo proizvajalnih stroškov, predvsem redukcijo mezd, podaljšanje delovnega časa in brezprimerno stopnjevanje premijskega dela, ki v par letih izčrpa vse sile kopačev - akordantov.

Da bi skrila svoje ogromne profite, je ustanovila TPD razna afilirana podjetja, kakor Dukić & Comp., Delniško družbo za prodajo premoga itd. Vsa ta podjetja kakor tudi celokupni koncern Slavske banke niso nič drugega kakor TPD pod drugim imenom.

Delnice TPD so po večini v rokah inozemskega kapitala. Ta se noče zadovoljiti z normalno stopnjo profita, temveč smatra našo državo za kolonijo, ki mora dajati kolonialne, to je nadnormalne profite. Vsak otrok lahko izračuna, da je rentabilnost TPD večja v današnji takozvani »krizi«, nego je bila pred vojno. Leta 1913 je znašala povprečna vrednost letne produkcije enega delavca okrog 2000 zlatih kron, leta 1923 pa nad 4000 zlatih kron. En delavec je letno torej produciral leta 1923 še enkrat tolikšno vrednost ko leta 1913. Njegova povprečna mezda pa je bila leta 1923 mnogo manjša ko leta 1913.

Če bi torej znižali ceno premoga ne le za 10 ali 15, ampak za 50%, da bi torej tona premoga mesto 320 Din veljala le 160 Din, bi TPD imela še vedno večje profite kakor leta 1913! V zadnjih treh letih pa se je rentabilnost TPD še povečala. TPD in kristanovci že vedo, zakaj skrivajo račune in zakaj se na življenje in smrt borijo proti javnim računom!

Drag premog povzroča tudi krizo v drugih industrijah, ki so navezane na premog pri obratovanju. TPD drži z monopolnimi cenami, ki so mnogo večje od svetovnih cen, vso tako industrijo v šahu. TPD in vse kapitalistično sorodstvo stremi potom koncerna Slavske banke in drugih afiliranih podjetij zavladati v vseh industrijskih strokah, imeti povsod odločilno besedo. Tej nameri TPD je sedaj služila še vsaka vlada, najbolj pa Kristan-demokratska, ki je že pred leti dušila rudarski pokret v korist TPD.

V taki popolnoma jasni situaciji so se zopet pojavili agenti kristanovske Unije, oziroma Rudarske zveze v revirjih. Le-ti svetujejo rudarjem, da naj mirno čakajo deputacije in poročil iz Beograda. Da naj mirno spijo spanje pravičnega, češ, Delavska zbornica bdi mesto vas in skrbi za vas ter bo vse ukrenila, kar je potrebno. Pametni rudarji so že zdavnaj spoznali, kako skrbi Delavska zbornica oziroma njeno socialpatriotsko vodstvo za rudarje. Odkar je to vodstvo vzelo v zakup interese rudarjev, padajo rudarji iz ene nesreče v drugo. Njih položaj je od dne do dne slabši. Mi pa kličemo rudarjem pri TPD: Ne čakajte, da bo kdo drugi za Vas kaj napravil! Ne verujte v odrešenika. Časi odrešenikov, prerokov in svetnikov so minuli.

Ne čakajte niti ure niti minute, temveč pristopajte takoj v razredne organizacije. Brez organizacije ne boste ničesar dosegli. Organizirajte se enotno v politično in strokovno organizacijo. Potom enotne organizacije, zavedne in odločne, boste dobili vpliv v občini in v državi, ter se iznebili kapitalistične komande Trboveljske prem. družbe.

Kadar boste organizirani v zavednih organizacijah, se TPD ne bo več upala norčevati iz Vas, Vas protizakonito izpirati iz dela in reducirati. S svojim vstopom v zavedne socialdemokratske organizacije pa boste najboljše manifestirali:

Da se povišajo rudarjem mezde, kakor so bile pred vojno.

Da se zniža cena premoga, kakor je bila pred vojno.

Da se uvede delavska kontrola, ki bo

objavila račune TPD, da se pokažejo njeni profiti.

Ako bo cena premoga nizka, potem se bo premog lahko prodal. Tudi druge industrije bodo lažje dihale. Kriza bo nehala, brezposelnost bo minila. Rudarji in drugi delavci si bodo zopet lahko pribrili take kolektivne pogodbe, ki bi odgovarjale današnjemu času.

Sodrugi rudarji pri TPD! Združite se v organizacijah Kmečko-delavske zveze, združite se zlasti z mežiškimi rudarji, ki so v boju proti kapitalu dosegli že lepe uspehe. Kadar bodo rudarji združeni z ostalimi delavstvom, potem bodo šli v zmagovitem razrednem boju naprej.

Ne čakajte torej mirno na odrešenike, kakor Vam svetujejo socialpatrioti, temveč vstopite v organizacijo, delajte v or-

ganizaciji, čitajte svoj list, odpirajte oči nezavednim, gonite iz svojih vrst agente kapitala in vse, ki vas tolažijo z odrešeniki, kajti delo odrešenja proletariata mora biti delo Vas samih.

Isto velja za vse delavce najemnike. Delavska zbornica pod vodstvom socialpatriotov se ne zgame za obrambo stanovanjske zaščite.

Najemniki organizirajte se v socialdemokratski organizaciji, ki bo znala zaščititi dostojno vaše interese, ako ji s svojim sodelovanjem daste ono moč, ki je za uspešno zaščito neobhodno potrebna.

Proti združenemu kapitalu je treba združiti delavce vseh strok v načelno enotno Kmetko-delavsko zvezo, ki stoji edina na socialno-demokratskih temeljih.

Druga skupščina Delavske zbornice za Slovenijo.

(Nadaljevanje.)

Blagajniško poročilo je podal

Rado Celešnik:

Čita pregled dohodkov in izdatkov in predlaga naj se sklene ministrstvo naprositi za odobrenje prekoračenja proračuna v znesku Din 82.753.73.

(Pregled dejanskih izdatkov in dohodkov v dobi od 1. januarja do 31. julija 1926 priobčimo obenem s proračunom in izpreminjevalnimi predlogi pozneje.)

Josip Ošlag, predsednik finančne kontrole poroča: Poleg mene sta v kontroli še tudi g. Orehek in s. Leskošek. O vseh sejah, ki jih je bilo 5, so sejni zapisniki o finančnem vprašanju in imovini Del. zbornice. Računski zaključek je soglasno ugotovljen kot pravilen. Predlagam

I. naj se da upravnemu odboru absolutorij;

II. naj se potrdi namesto odstopivšega g. Fr. Orehka in njegovega namestnika za člana finančne kontrole, Franca Žužka in Kukoviča od skupine kršč. socialistov.

M. Čobal, Otvarjam debato k dosedanjim poročilom.

S. Al. Leskošek: Kot član finančne kontrole podajam oddvojeno mnenje (hoče reči, da se ne strinja z Ošlagovimi predlogi):

Zbornica naj zboruje, ne pa, da tvori samo glasovalno mašino.

Upravni odbor naj upravlja, ne pa da odločuje o zadevah, ki bi jih morala zbornica najprej temeljito predebatirati in tako poiskati prave smernice dela. Po teh smernicah bi moral upravni odbor upravljati. Zlasti ni prav, če upr. odbor oz. predsedstvo izdeluje na temelju svojih tajnih odločitev predloge, ki pridejo brez predpriprave na dnevni red kratkega zasedanja in se potem takorekoč morajo sprejeti. Drugim članom zbornice pa se onemogča inicijativa.

V razposlanem poročilu se navaja sestava zbornice tako, kakor da bi bila pravilno izvoljena. Niti z besedico ni omenjeno dejstvo, da je volilni red, (kakor tudi poslovni red itd.) nepredelatan in okroiran ter da nikakor ne zasluži imena volilni red. Upravni odbor ni izdelal novega načrta niti ni dal te točke na dnevni red, tako da se smatra najbrž za pravilno izvoljenega in hoče na svojem mestu vztrajati.

K poročilu glede administrativnega osebja predlagamo:

Imenovanje Antona Marinčka na mesto Avgusta Cviklja naj se razveljavi, ker izpraznjeno mesto ni bilo razpisano.

Namestčenje Cirila Stuklja naj se razveljavi, ker je bilo izvršeno prej, predno je zbornica sistemizirala to službeno mesto.

Poročanje o »razveseljivem dejstvu« je nerazumljivo; če je pa razumljivo, je nesramno, kajti razveseljivo je to kvečjemu za posameznike, ki težavni položaj delavstva s pomočjo aparata Del. zbornice izkoriščajo. Zlasti pa ni res, da bi bilo omogočeno vsem skupinam

»sograditi« in da bi uprava v tem duhu vršila svoje posle. Res pa je, da je uprava sodelovala samo s posameznimi zastopniki nekaterih stroj, dočim naš zastopnik niti za sejo upravnega odbora ni vselej izvedel, dasi je član finančne kontrole in bi moral biti na vsako povabljen. Uprava sploh ni hotela sodelovati z delavstvom, da, še celo plenuma Del. zbornice ni vprašala za mnenje, temveč ga je poklicala samo na mehanično glasovanje.

Neokusno je, če se hvali uprava s statističko vajenost. To delo je opravila privatna oseba in tudi inicijativa je bila njena. (Berdajs star).

Pri redukciji rudarjev je bilo delo uprave D. Z. enako ničli, razen če stejemo za delo strankarsko udeleževanje posameznih funkcionarjev, ki je pa bilo v prid TPD, ne pa rudarjem. Pod to poglavje spada zlasti konferenca zaupnikov v Trbovljah dne 21. februarja 1926 in nato se vršči javni shod. Konferenca je bila sklicana od Del. zbornice, a tako, da je bila navzoča opozicija šele po konferenci (Martinšek) shod pa je bil popolnoma strankarski in je bila od raznih funkcionarjev D. Z. predlagana resolucija za praznovanje vsakega tretjega tedna, torej točno po načrtu TPD, da se ubije še zadnja eksistencijska možnost rudarjev. Ta resolucija pozneje niti objavljena ni bila. (Razburjenje med delegati.)

V to poglavje spada tudi skupni shod v Ljubljani v Unionu. Namesto da bi bila D. Z. sklicala plenum in dala delavstvu možnost za stvarno debato, je organizirala le demagoško razgovorjanje posameznih zastopnikov glede shoda, da stvarno razpravljanje o krizi sploh ni prišlo na dnevni red, na shodu samem pa je bila demokratska debata že po samem načinu shoda nemogoča.

Skrb za izseljevanje rudarjev v Francijo in zlasti komisija, ki jo je D. Z. tja poslala, pomeni na eni strani proč vržen denar, na drugi pa zapeljevanje delavstva. Zlasti če pomislimo, da je upravni odbor D. Z. po večini sestavljen iz ljudi, ki veljajo za predstavnike Soc. Delavske Internacionalne na Slovenskem in ki hočejo imeti razredni boj v zakupu.

Prevzem bremena za Borzo dela je protizakonit. Dokazuje, da bo delavstvo pod tako upravo D. Z. lahko prevzelo na svoje rame vsa bremena socialne politike, njegove prispevke bodo pa rabili kapitalisti v svoj prid.

Kakor vidite, upravni odbor ne dela za resno odpravljenje brezposelnosti. Tudi sicer ne vrši dolžnosti. Tako n. pr. je DZ že lansko leto na plenumu govorila, da se bodo izvedle volitve obratnih zaupnikov, a do danes še nimamo ničesar.

S. M. Pevec: Nekateri gospodje so kričali, ko je s. Leskošek omenil, da je delo DZ v korist TPD. Potrjujem, da je to res. Martinšek je bil vabljen na sejo DZ v Trbovlje za čas, ko je bilo seje ali konference že konec, prepričan sem, da bi ne bil soglašal s sklepi tiste seje. Tako tudi javnost ne. (Sedežev medklic: tista javnost, ki »Naprej« čita!) Resnice se ni tre-

KUPUJTE SAMO

prvovrsten pridatek kavi in takšen je naša prava domača

Kolinska cikorija

ki daje kavi dober okus, izdatnost in lepo barvo!

ba bati in DZ ne bo žela zaupanja, dokler bo delala tajno.

M. Čobal: Pozabil sem imenovati 2 overovatelja zapisnika. Imenujem s. Krušiča in dr. Milavca.

Joža Bohinjec, ravnatelj OUZD (nacionalist). K poročilu tajnika moram omeniti, da bo treba v bodoče glede študijskih potovanj temeljito premisliti, če so potrebna, da ne bomo razmetavali denar po nepotrebnem. Potovanje v Francijo je bilo potrebno, kajti mi ne smemo zaupati v delavsko solidarnost in golim poročilom raznih central, treba je bilo, da smo poslali tja ljudi, ki so se o stanju prepričali. Nepotrebno pa je bilo potovanje delegacije v Srbijo. V Beogradu imamo centralno tajništvo, ki bi nam to pot lahko prištedilo in opravilo isto. — Plenum naj se tudi odločno postavi proti načinu poslovanja ministrstva, ki DZ namenjeni denar nalaga pri Središnjem uradu. Na ta način se krši samouprava delavstva in omalovažuje avtoriteto DZ. Soglašam tudi z Leskoškom, da DZ ni ukrenila vse potrebne korake za brezposelnost. Iz poročila posnemam, da se je rešilo 311 prošelj za nameščenje inozemcev. Ni nam pa znano, na kak način so se rešile. Vse take prošnje je treba reševati na sejah upravnega odbora in ne samo potom organizacij ampak tudi potom notie v časopisju. Kakor domnevam se vršijo vse intervencije iz Ljubljane. Zato prosim pojasnila, koliko je potrebna mariborska ekspozitura DZ. Nadalje je tudi omenil, da je skrajni čas, da se država spomni na hovelizacijo obrtnega reda, da se uvede inspekcija dela za rudarje in železničarje, dalje da se razširi zavarovanje delavcev tudi na vpoklicane k vojakom itd.

Fr. Žužek (klerikalec). Naš klub ima še pet posebnih predlogov in bo glasoval za ta poročila. Leskošku se pa zelo čudim, kako da more zdaj oporekati pravilni sestavi zbornice, ko je pa on s socialistično večino glasoval na prvi skupščini za D' Hontov sistem proti nam. Ne morem smatrati njegovih izjav za važne in resne in bomo morali ta način pobijati javno v časopisih, da bo konec Vaše demagogije, da se ne boste rezali v »Najprej« in da bodo delavci vedeli, da ste bernotovski odgovorni za sedanjí režim v DZ, ki ste jeziček na vagi. Obžalujem tudi delavca Pevca, ki je prav neutemeljeno očital DZ sodelovanje s TPD.

S. Al. Leskošek: Nisem imel namena izzvati napad od strani SLS, toda odgovarja naj si predvsem o dejstvu, da glasuje danes čez drn in strn proti vsakemu resnemu predlogu z naše strani kompaktno z NSS, SDS in SPJ. Zato boste za napake DZ odgovorni Vi in zlasti tudi Vaš boj proti TPD je le demagogija, ker imate člana SLS v upravnem odboru TPD (hrušč pri klerikalcih).

Ivan Krušič: Glede komisije v Beograd ugotavljam, da so agenti spravili v Srbijo 60 delavcev in naša naloga je bila, da gremo in se prepričamo o položaju. Iz Zaječara prosi 27 naših rodbin za vrnitev, tudi te so bile speljane od agentov. Prepričali smo se, da je v Srbiji položaj tak, da naši delavci tja ne morejo.

Terseglav (klerikalec): Protestiram za Leskoškove očitke. Ugotavljam, da organizacija krščanskih socialistov pravilno obstoja in ni SLS prav nič odgovorna za nas. Če je kak človek član SLS v upravnem odboru TPD me ne briga in tudi mi to ni znano. Vem pa, da nisem niti jaz, niti Žužek in nihče drugi iz našega kluba.

S. M. Pevec: Res je, da sva na prvi seji grešila, ko sva glasovala s klubom Združ. strok. org. Toda, kakor so Radikalci potegnili klerikalce z Markovim protokolom, tako sva bila speljana tudi jaz in s. Leskošek. Uramnik je pred 30 pričami izjavil, da je tak dogovor med vsemi skupinami in mi smo mu verjeli enkrat, toda nikdar več.

(Postal je zopet nemir med »discipliniranimi« delegati.)

M. Čobal: Da Oslagov predlog na glasovanje, sprejeto. Tudi prekoračenje proračuna za Din 82.753'73, dasi ni bilo no-

bene utemeljitve rfti debate. Tudi novi član kontrole Fr. Žužek in njegov namestnik Krušič se potrdita.

Glasovanja se vzdržujeta le ss. Leskošek in Pevec, dva otoka v morju kapitalističnega sporazuma.

Rado Čelešnik (blagajnik DZ): Z ozirom na to, ker se s 1. avgustom t. l. zniža prispevek za DZ, je upravni odbor na svoji zadnji seji znižal nekatere postavke proračuna in določil prebitke za nakup oziroma za gradnjo hiše DZ. (Številke bodo razvidne iz pregledov, ki jih skupno objavimo pozneje.) Zato prosim, naj plenum poblasti upravni odbor, da to izvrši in da nakup naknadno odobri. (Nakup jim je bolj pri sre ko zidava!)

Al. Sedej: Iz poročil smo opazili, da je ministrstvo zopet enkrat grobo kršilo samoupravo in avtoriteto DZ. Ne da bi vprašalo DZ za mnenje, je samolastno znižalo prispevek od 0.5 na 0.3 odstotke. Zato predlagam sledeči protest (objavimo ga pozneje).

DZ ne protestira proti znižanju, saj je že sama delala na to (kdaj pa?), pač pa protestira proti načinu ministrstva, ki pri takih ukrepih ne vpraša DZ za mnenje.

S. A. Leskošek. Jaz bi s takim protestom soglašal, če bi spoznal, da hoče DZ vse druge predloge za konkretno delo upoštevati. Ker pa DZ te volje ne kaže in ker ni dovolj pojasnjeno, iz kakih razlogov je ministrstvo to redukcijo izvršilo, se bom glasovanja pri tej točki vzdržal. K predlaganemu proračunu pa izvajam sledeče: Pod vsako kritiko je, da predlagam upravni odbor za delovanje Zbornice komaj 60.000 Din, dočim so za druga zaenkrat manj nujne stvari večje svote na razpolago. Zato predlagam za klub KDZ izpremenjeni proračun (objavimo ga skupno z drugimi številkami).

Ko je s. Leskošek čital posamezne postavke, so se čuli medklci zlasti pri znižanju plač, češ, da posnemamo z redukcijo delo TPD. Nadalje je s. Leskošek pozval skupščino, naj razveljavi vse službe v DZ, ki jih je upravni odbor oddal brez razpisa. Tudi ta predlog in izpreminjalni predlog k proračunu sta bila od klerikalcev, narodnih socialistov, demokratov in kristanovcev odklonjena.

Dr. Joža Bohinjec, demokrat, pripominja še, naj DZ za denar, ki je naložen pri Osrednjem uradu, zahteva primerne obresti.

Nato dobi zaključno besedo k tej točki referent **Rado Čelešnik,** blagajnik DZ. Nikjer še nisem videl, da bi se proračuni polagali v odstotkih, kakor je to storil g. Leskošek. Obžalujem tudi, da se socialni demokrati tako vneto zavzemajo za redukcijo plač. Ta od njih navedeni minimum ni dovolj niti za navadnega delavca, dokler cene ne padejo. Zato ne morem vpoštevati njih predloga. (Tako govorijo o navadnih delavcih! Tajnikova plača naj bi po predlogu KDZ znašala 2500 Din, torej plačo dveh rudarjev s petčlansko rodbino, dasi je tajnik DZ zaenkrat še samec!)

Za Čelešnikov proračun glasujejo kompaktno vsi proti ss. Leskošku in Pevcu.

Enako je s predlogom, naj se pooblasti upravni odbor za nakup ali gradnjo hiše.

Kako se kapital igra z volilci.

(Odločena in zopet preklicana odprava ljubljanskih gerentov SDS.)

Volitve v Trgovsko in obrtno zbornico se vršijo te dni do 22. septembra; prvič v Jugoslaviji. Vršijo se tako, kakor so se vršile v Delavsko zbornico — ne vrši se toliko boj za prepričanje volilnih upravičencev, ampak boj za vplivne osebe, ki bodo pobrale pri svojih odvisnih »priateljih« glasovnice in jih po svoje cpremle.

Kakor pri Delavski zbornici bodo »volilci« torej le agitatorji. Ta položaj je potrjen tudi z demagogijo »samostrokovnosti«: »Trgovski liste se ni hotel nič vmešavati v te volitve, češ, jaz imam strokovno nalogo, volitve so pa politične! Torej volitve v strokovno organizacijo so

politične? Odbor pa, ki bo zmagal, bo delal potem »samo strokovno«?

SDS je zaradi teh volitev še enkrat prepričala razpis volitev za Ljubljano. Gerenti so bili že odstavljani in volilni komisar postavljen, a obeje je ministrstvo preklicalo, da bodo gerenti imeli v rokah glasovnice občinskih podjetij in tudi vseh tistih obrtnikov in trgovcev, ki so od magistrata odvisni. Tako očitna je ta volilna korupcija, da tudi trgovci izgubljajo vero v lastno moč, čeprav so se pred kratkim mislili, da tvorijo oni sami tisto silo, ki se imenuje kapitalizem. Zdaj občutijo, da vlada nad njimi velekapital!

Za našo stranko te volitve nič ne pomenijo, vseeno je, ali zmaga beli ali črni kapital. Vendar pa se ni čuditi, če agitirajo za boj proti SDS tudi naši člani, kajti čeprav SDS ni na vladi, vendar ima kot zastopnica velekapitala odločilno besedo povsod in je torej v interesu delavstva, če se zlomi ta teror SDS. To pa tem bolj, ker vidimo, da ogroža ta teror ne le Trgovsko zbornico samo, ampak je velekapital zaradi boja za to zbornico zmožen vtikati se s svojimi intrigami tudi v že sklenjene vladne odločbe in jih zopet prepričati. — Delo proti SDS ni nikdar delo proti našemu programu, razen če bi kdo zaradi takega dela zanemarjal pozitivno delo, ki ga naš program zahteva.

Boj za samoupravo v Ljubljani.

Ze od konca julija se vršijo v Ljubljani v brezalkoholni restavraciji »Pod lipco« na Rimske cesti vsak ponedeljek od 20. do 23. ure sestanki vseh strank, ki hočejo odpraviti samovlado na ljubljanskem magistratu. Kakor je med posameznimi delavskimi strankami mnogo razlik, vendar se je pri teh sestankih posrečilo postaviti te razlike toliko v kol, da je mogoče razpravljati mirno samo o predmetu. Gotovo pride tudi do nasprotij, a pri medsebojnih pojasnilih se večinoma izkaže, da se ta nasprotja nikakor ne tičejo proletarske demokracije — vse navzoče stranke soglašajo, da je treba vsakemu delavcu brezpogojno dati svobodno volilno pravico. Seveda SDS in SPJ nista za to, zato se teh sestankov sploh ne udeležujeta. SLS je pa bila na prvem sestanku, ker je upala, da bo zrasla enotna fronta pod njeno komando. — Ko je pa videla, da iz te moke ne bo kruha, se je ustrašila za svoje backe in se ne udeležuje več. Tako so samo delavske stranke navzoče: razen socialno demokratične še skupina Enotnost (prej DKZ), skupina Zedinjenje in narodni socialisti. — Te stranke so na predzadnjem sestanku naročile s. Bernotu, naj izdela načrt za predvolitve; na zadnjem sestanku je bil njegov načrt predložen z izjavo, da nikakor ni definitivni, ampak da ga je mogoče v marsičem izpopolniti, ker noben posameznik ne more na vse misliti, čeprav smo že vse točke predebatirali. Potem se je vršila debata in so se vse stranke izjavile, da v principu s tem načrtom soglašajo. Ker se bo prihodnji ponedeljek debata nadaljevala in ker so se stranke pritožile, da »naprej« premalo objavlja o teh sestankih (prostora imamo premalo!), pričujemo ves načrt v celoti.

Bernotov predlog se glasi:

Predvolitve imajo namen odpraviti avtokracijo (samovlado).

To je mogoče edino le z resno združitvijo vseh protiavtokratskih strank.

Resna združitev teh strank pa ne more imeti dalekosežnih ciljev, kajti taki cilji zahtevajo odstranitev razlik med posameznimi programi.

Odstranjevanje razlike med posameznimi programi pa 1. ni, 2. ne more biti, 3. tudi ne sme biti naš namen.

1. Ne smemo si domišljati, da bomo v kratkem času par mesecev dosegli to, česar nikjer niti v stoletjih niso dosegli in o čemer vemo, da ne bo nikdar doseženo, stranke bodo do konca sveta, stranke bodo tudi v socialistični družbi. Torej ni naš namen odpraviti jih.

2. To tudi ne more biti naš namen, ker delujejo stranke na širokem ozemlju in si nikakor ne bodo dale ničesar predpisovati od nas Ljubljancev.

3. Ne smemo imeti tega namena, kajti kdor kaj takega namerava, bi moral najprej iz svoje stranke izstopiti. Vsaj za JSDS velja to in vsak naš član se zaveda, da mora iz naše stran-

ke, če bi odnehal od njenega programa.

Potemtakem mora imeti naša združitev mnogo bolj omejene cilje, če hoče veljati za resno. Ti cilji naj bi bili zdaj omejeni samo na odpravo avtokratstva v Ljubljani.

Ta cilj je itak dovolj visok. Če ga dosežemo, bo imel zelo dalekosežne posledice. Vplival bo po vsej Sloveniji in še tudi dalje. Tudi glede programatičnih razlik si bomo bližje...

Če imamo pa tako omejen cilj, je naravno, da ne smemo od sodelovanja izključevati nikogar, razen tistih, ki tega cilja ne marajo doseči.

A niti glede tega si ne smemo sami lastiti sodbe, kdo da so to! Nihče seveda ne bo trdil, da je za avtokracijo, vsi bodo na polna usta kričali, da so proti njej. Tudi avtokrati sami! Treba bo avtokratizem dokazati in sicer objektivno dokazati in to je mogoče le glede na SDS, ki v Ljubljani res avtokratično vlada.

O drugih strankah takih stvarnih dokazov nimamo. Vemo n. pr., da je SPJ avtokratska stranka, ki pozna ljudstvo samo pri volitvah, sicer nikdar. Niti malih organizacij nima in če hoče sklicati svoj kongres, mora šele priganjati svoje pristaje, naj poskusijo spraviti skupaj organizacijo, da bodo na kongresu predstavljali »delegata« te organizacije. Po proletarskih načelih to sploh ni stranka. Vendar ji avtokratizma ne moremo dokazati, ker je njen avtokrat skrit. On velja javno samo za gospodarskega voditelja nekih zadrug in strokovnih organizacij, velja tudi za velikodušnega darovalca, ki je zmožen tej stranki pokloniti tudi časopis, da ima stranka »svoje« glasilo; če pa delavstvo potem trdi, da je tudi vsa stranka njegova, avtokratova, takrat dobi za odgovor, da SPJ nima prav nič skupnega s tem avtokratom, in da ta niti ni njen član!

Enako je s SLS. Če stoji ta stranka na katoliških temeljih, ne more biti drugačna ko avtokratična. Če pa zaradi lova na volilne glasove zataji svoje katoliške temelje in če priznava svobodno sodbo neučenim ter neposvečenim laikom, in če svoj avtokratizem proglasa »samo za cerkvenega« — potem nimamo pravico siliti jo nazaj v srednji vek, ampak ji moramo dati možnost, da tudi v dejanju pokaže, če je res postala krivoverska.

Eden izmed glavnih stebrov demokracizma je baš to, da ne smemo nikogar izključevati od sodelovanja. Po mojem mnenju bi ne smeli izključevati niti SDS. Seveda bi morala ta stranka prej, predno začne delati z nami proti gerentstvu, pozvati gerente kot svoje člane na odgovor in jih izključiti iz svojih vrst, če ne bi marali odstopiti.

Za najboljšo bi jaz smatral, če bi se teh predvolitev kot akcije proti nezakonitemu stanju v Ljubljani, udeležile vse stranke brez izjeme. S tem bi postale predvolitve odločilne za odpravo gerentstva in krivičnega volilnega reda obenem, kajti na zahtevo vseh strank bi volitve morale biti razpisane in bi se pri teh volitvah vložila le ena sama skupna kandidatna lista, sestavljena na temelju čistega proporca po rezultatu predvolitev.

To ni kupčija za mandate, to ni pakt, to ni popuščanje od programatičnih zahtev, ampak samo odprava krivičnega volilnega reda in avtokratstva, ki je posledica te krivice. To je za sedaj edina možnost vrniti ljudstvu zopet kontrolo nad občinskim gospodarstvom po demokratičnih načelih.

Kako se bodo na ta način izvoljeni občinski odborniki obnašali pri občinskem gospodarstvu, to je vprašanje njih strank in ljudske kontrole. Za naše mandatarje sem prepričan, da bodo nastopali v soglasju s svojo stranko, in da zlasti ne bodo delali nikakih paktov ter kupcij. N. pr., če bi klerikalci hoteli skupno z nami poma-

Držite se stare navade in uporabljajte še nadalje davno preizkušeni Pravi Franckov kavni pridatek.

Ta pocenjuje kavo, jo krepča in ji daje dober okus.
Tudi k žitu spada neobhodno Pravi Franck.

gati brezposelnim — mi gremo z njimi. Ne gremo pa z njimi, če bi za to uslugo zahtevali protiuslugo, da bi morali mi glasovati z njimi v kulturnih vprašanjih in jim pomagati pri vzdrževanju srednjega veka.

Tak način samostojnega nastopanja strank bi zopet vzbudil pri ljudstvu zanimanje za bistvena politična vprašanja, za pravilno presojo strank in programov, zlasti pa za oceno demagoških strank, ki govore eno, delajo pa drugo. Vse stranke bi morale delati stvarno, ali pa bi izgubile svoj vpliv, ker bi jih ljudstvo spoznalo.

Na ta način zgubi kapital svoj pogubni vpliv. Kdor ima denar, si kupi par agitatorjev, ustanovi si nov list in priporoča slovo — med nevednimi vselej najde par vernikov, ki prise-gajo na novo »še neumazano« stranko. Z denarjem se tudi stare stranke pomlajajo, z denarjem se razcepi delajo in popravljajo, z denarjem se delajo volitve. Zato bo kapital odločno proti predvolitvam.

Na ta način pa izgubi tudi praznovrstvo svoj pogubni vpliv. Ljudje, ki nimajo o politiki niti pojma, delajo politiko s svojimi volilnimi glasovi, ki jih oddajajo zgolj po navodilih svojih »duhovnih« svetovalcev. Ker je v nevarnosti vera, pomaga praznovrsti tistemu, ki mu jemlje kruh.

To vse pa ima svoj pomen tudi pri akciji predvolitev samih. Demokratične predvolitve zahtevajo, da se tudi volilni boj vrši demokratično in sicer od volilnih imenikov in kandidatnih list pa do samega volilnega akta.

I. Imeniki volilnih upravičencev.

Vsi, ki so vpisani v uradni volilni imenik, imajo volilno pravico. Kdor ni vpisan, naj reklamira pri SAO, ki bo ugotovil vse potrebno in ga za predvolitve pravomočno vpisal, za prave volitve pa poskrbel za skupno reklamiranje (SAO pomeni: samoupravni akcijski odbor.)

II. Kandidatne liste.

Kandidatne liste se vlagajo kakor za prave volitve, a z razliko, da ni treba določenega števila kandidatov, tako da kandidirajo lahko tudi posamezniki, če smatrajo svoje možnosti za tako velike, da računajo na uspeh. K vsaki kandidatni listi pa mora biti priložen program, ki naj obsega: 1. pozitivni komunalni program, 2. bistvene razločke od drugih strank.

Pri vseh glavnih nastopih SAO mora biti vselej navzoč po najmanj 1 kandidat od vsake liste, da lahko daje volilec pojasnila na stvarna vprašanja.

Vrstni red kandidatov je nespremenljiv. Če dobi kakšna kandidatna lista več mandatov nego je njenih kandidatov, dobijo nadaljnjše mandate druge stranke — po proporu.

Kandidatne liste se vlagajo 1 teden, počenši od konca reklamacijske dobe, ki traja 14 dni.

III. Volilni boj.

Med reklamacijsko dobo in dalje do konca volitev se vršijo vsako nedeljo dopoldne volilni shodi v kakšni veliki dvorani v sredini mesta, med tednom pa vsak drugi dan izmenoma po predmestjih. O točkah, ki so program vseh kandidatnih list skupne, referira referent, ki ga določi SAO, enako kakor predsednika in podpredsednika. O razlikah govori po 1 kandidat vsake liste največ četrt ure. Potem sledi debata, pri kateri ne sme govornika nihče motiti. Če postanejo medklici gostejši, tako da motijo, naj prepove predsednik tudi medklice.

IV. Volitve.

Teden dni po končanem roku za vlaganje kandidatnih list se začne volitve, ki trajajo 15 dni.

Voli se z listki, ki se oddajajo osebno v zaprtih kuvertah glavnemu volilnemu odboru, ki ga tvori SAO bodisi v določenih urah v glavnem volilnem

lokalu, bodisi po vseh glavnih volilnih nastopih v lokalih, kjer se je vršil shod. Eventualno se glasovi pobirajo že tudi med debato, če to ne bo motilo.

Vsak volilec mora oddati svoj glas osebno in mora svojo identičnost dokazati, če ga nihče izmed članov SAO ne pozna. Najbolj priporočljivo je, če volijo volilci v skupinah, da so drug drugemu za pričo.

Za volilne stroške naj prispeva vsak volilec po svoji zmožnosti z zneskom, za katerega prejme potrdilo. Najmanjši znesek, ki ga morajo prispevati tudi najrevnejši, je 2 Din.

V. Rezultat volitev.

Po končanih volitvah se odpro kuverte in sortirajo oddani glasovi po kandidatnih listah. Če je v kuverti več listkov, veljajo vsi za enega, če so enaki, če so pa različni, ne velja nobeden.

Število glasov vsake liste se deli po vrsti naprej z 1, potem z 2, 3, 4 itd. po potrebi. Tako dobljena števila se vpisujejo po vrsti, za vsako listo posebej. Prvi mandat dobi lista z največjim številom, drugega in vse nadaljne si dele liste po velikosti nadaljnjih števil. Tako je točno po proporu določeno, koliko mandatov in na katerih mestih dobi vsaka lista.

Tako izvoljeni odbor bi pomenil privatni občinski odbor, ki bi imel nalogo voditi akcijo za razpis pravih volitev in do takrat vršiti tudi kontrolo nad občinskim gospodarstvom, sploh vse to, kar dela zdaj SAO. Imel bi pa mnogo več avtoritete in občinstvo bi mu šlo bolj na roko.

Kakor so seje SAO javne, tako bi morale biti tudi seje tega odbora. Pri tem bi s časom prišla na dnevni red vsa aktualna vprašanja komunalne politike.

Če bi v 6 mesecih ne bil dosežen razpis volitev, bi ta odbor ponovil predvolitve in bi s svojim stvarnim delom gotovo zbudil več zanimanja, da bi bil pritisk delavnega ljudstva po vsakih predvolitvah večji. Zavednost bi rasla, mlačnost bi pojemala.

Pri razpisu volitev bi pa ta odbor nastopil proti režimskim strankam na eni sami skupni kandidatni listi.

Majboljši šivalni stroj in kolo Je edno le

za domačo obrt in industrijo
v vseh opremlah.

Istotam pletilni stroj DUBIED

Pouk v vezenju brezplačen - Veštetna garancija - Delavnica za popravila - Nizke cene, tudi na obroke

JOSIP PETELINC
LJUBLJANA
blizu Prešernovega spomenika

s Jesenice (Gorenjsko). V nedeljo 12. sept. t. l. ob pol 10. se bo vršil javen shod JSDS in KDZ v Delavskem domu na Savji. Dnevni red: Splošni politični položaj in delavski razred v Jugoslaviji. Govoril bo s. Lovro Klemenčič iz Ljubljane. Vsi, ki si služite svoj kruh z delom, udeležite se shoda!

Zavarovanci v smislu objave v »Socialističnem koledarju za leto 1926. Mežica: 350 Blaž Kitak (91) del. Lg. sekeja 1250 Din. 351. Franc Matozeli (87), rudar, Lg. seke. 1250 Din. 352. Josip Kitak

(87), del. Lg. seke. 1250 Din. 353. Matija Kitak (89), del. Lg. seke. 1250 Din.

TISKOVNI SKLAD.

Zadnji izkaz 5. IX.	9733.80 Din
J. K., Ljubljana	5.— Din
I. Železnikar, Ljubljana	20.— Din
Fr. Mlinar, Vrhnika (kuluk)	75.— Din
Fr. Mlinar, Vrhn. pomota 23. 8.	4.— Din
Anton Faganel, Rakek	1.10 Din
Alojz, Gnezda, Ljubljana	22.— Din
Rezi Domanjkova, Sv. Lovrenc na Poh.	5.— Din
Alojz Rotter, Črna	7.— Din
Ivan Rigelnik, Črna	5.— Din
Gabriel Pungartnik, Mežica	5.— Din
Lovro Vidic, Mežica	10.— Din
Alojz Leskošek, Mežica	10.— Din
Karl Doblšek, Mežica	5.— Din
Jernej Hercog, Mežica	10.— Din
Jakob Majer, Mežica	4.— Din
Ivan Singer, Mežica	4.— Din
Rudolf Škudnik, Mežica	1.— Din
Jernej Krk, Mežica	3.— Din
Franc Matozeli, Mežica	10.— Din
Josip Topler, Mežica	2.— Din
Andrej Kajtna, Griže	6.— Din
M. Š., Zabukovec	6.— Din
Karl Košec, Zabukovec	5.— Din

Skupaj 9.958.90 Din

Sv. Lovrenc na Poh. 1. oktobra otvori Esperantski klub nov tečaj za začetnike in za nadaljevalne člane. Pojasnila se dajejo in priklasi se sprejemajo v prodajalni Konsumnega društva za Slov. Vivu esperanto!

Šoštanj. K »triumfu združne misli« v Šoštanju ob otvoritvi združnega doma: šopke so prodajali »samo« po 3 Din; da bo več korajže, so se prekrbela le z alkoholnimi pijačami in prodajali so jih le na debelo, piva niso dobili v malih kozarcih — malinovca pa sploh imeli niso. Zato je pa nekdo v veliki »navdušenosti« vzklikal g. Kristanu, da ga ne priznava... Treba bo začeti z delom, ker lepih besed je povsod dosti! — Op. Začnite se zanimati za Del. Zbornico! To bo razširilo »Napreje«, ker drugi listi o tem ne marajo nič stvarnega pisati. Ko bo več čitaljev »Napreja«, bo tudi organizacijska misel bolj napredovala.

Velenje — Zabukovec. Članek v 35. števi. »Napreja« je zadel v živo. Judec iz Zabukovca mi piše, da naj vse temeljito preklečem, sicer da je primoran svojo čast rešiti drugače. — Da je uredništvo Judecu, ki ima naročeno »Jutro«, »Napreja« pa pravi, da ne čita navadno, dalo prostor v »Napreju«, je to storilo prav, da sliši delavstvo obe plati zvona. Zdaj sem svoj članek še enkrat prečital in izjavljam, da za preklicati nimam niti ene besede, ker nisem napisal drugega, razen, kar sta mi Franc Štamol in Franc Judec pred pričami povedala. — Tudi »Pravica«, glasilo krščanskih socijalcev, me baje v zadnji številki napada, a ne morem dobiti lista v roke. V 34. številki pa piše isti list, da naj pristopa delavstvo v klerikalno Jug. strok. zvezo, kjer dajejo podpore, vse pa, kar jaz govorim, da je demagogija. Klerusi, le počakajte, čim dobim list v roke, dobite odgovor! Več ko vam bo ljubo. — Za danes malo odgovora Judecu. Previdno zamolči, da ne gre za to, koliko časa je bil Štamol bolan, temveč za to, ali je bil njegov odpust iz bolniškega stanja pravičen ali ne. Odkar je odpotoval s. Bratec iz Zabukovca, so skoro vsi odpovedali »Napreju«, ki so na vodilnih mestih pri organizaciji, pri II. rudarski skupini itd. Da je vse to šlo na komando, sem se sam prepričal v upravi »Napreja«, ker so vsi istočasno poslali list nazaj. Judec sam mi je večkrat rekel, da »Napreja« več ne plača, ker itak mora nehati izhajati, ker nima denarja, delavstvo pa da ni zmožno, da bi samo list vzdrževalo. Sodrugo Judec! Kot članu širšega načelstva »Unije rudarjev« so ti znane stvari, ki se tam go-dijo. Znanе so ti izključitve delavcev članov strok. org. v Velenju Sekš, Po-

lane itd. Znano ti je, da so v Velenju podružnico rudarjev razpustili, gori navedene člane so rabili za agitacijo pri volitvah v Del. zbornico proti naši stranki, sedaj so jih pa izključili. Znano ti je, da so takozvane združene strok. org. na II. skupščini Del. zbornice glasovale z demokrati in klerikalci ter zavrnile vse predloge soc. dem. kluba. Sedaj pa se bahajo klerikalci v »Pravici«, da bodo delili podpore (denar bodo dobivali od Del. zbornice). Ali odobravaš delo večine v upravnem odboru Del. zbornice? Zakaj ne razkrinkate teh stvari javno? Zakaj delavstvu v »Del. politiki« ali v »Delavcu« tega ne razložite? Ali misliš, da bo slov. delavstvo vedno tako neumno, da bodo bogovi odločevali, delavci pa morali molčati? Če pa mi naše člane svarimo, da se naj varujejo raznih voditeljev, pa praviš, da je treba vse »temeljito preklicati«, kar si mi, ti sam povedal. Mir. Pevce.

Jesenice. Kam plovemo? V brezdelje ali konsolidacijo? Socializem je zruševanje, izobraževanje in medsebojno vzgajanje ponižanih in zatiranih. Nezadovoljni trpinji delavci, kmetje in nameščenci morajo na internacionalnih temeljih združeni dejansko in duhovno izvrševati socializem, ako se hočejo kot socialistično vzgojeni osvoboditi izpod kapitalističnega jarma in se pripravljati za ustanovitev socialistične družbe. Mnogo delavskih funkcionarjev socializma ni pravilno razumevalo, mnogo pa je bilo tudi takih, ki so se izkazali le kot navidezni socialisti, v resnici pa so bili frazarji, ki jim ni bil namen idejno in dejansko izvrševanje socialističnih nauk, temveč so hoteli zagospodariti nad proletariatom Slovenije in Jugoslavije. Doba zadnjih let pa nas uči, da so ti absolutistični izrodki v delavskem razredu zadeli na najhujši odpor zavednih in da so zato izstopili iz skupne stranke in začeli ustanovljati nove. Nevedna masa pa je v svoji neorientiranosti zaradi raznih novoustanovljenih frakcij ostala izven vsake organizacije, v manjšem obsegu pa je zopet nasledla meščanskim, kapitalističnim strankam, verskim in nacionalnim ideologijam. Toda meščanske stranke kot zagovornice privatnega kapitala (privatne lastnine) niso in ne morejo niti delno zadovoljiti nižjega in srednjega sloja, zato se je pričelo resno obče nezadovoljstvo med izkoriščanim narodom proti gospodarjenju višjih mogotcev. Odpadli generali, uvidevši, da jim je delavno ljudstvo sodeč jih po njihovem dosežanju delu začelo odre-kati svojo organizacijsko silo, so se sporazumeli pri zeleni mizi za skupno parolo »samostrokovnosti« in politične nevtralnosti, da bi tako še nadalje obdržali stalež nevednih v svojih mrežah, torej s pravo kapitalistično taktiko, ki pravi, da mora biti ljudstvo le stanovsko, strogo strokovno in ne razredno politično organizirano, politiko pa naj prepusti višji gospodi. Toda tudi ta poteza zedinjenih generalov jim ni prinesla uspeha, delavstvo se niti strokovno na tej bazi ni moglo združiti, le nekaj polovičnih levčarjev se je pridružilo socialpatriotskim generalom, in ti so začeli potem kričati, da imajo vse kar miglja in giblje v svojih »razrednih« organizacijah, a nihče jim ne verjame, ker se ne upajo pokazati številke in tudi niso zmožni na temelju politične nevtralnosti in samostrokovnosti niti ene akcije proti jugoslovenski buržoaziji, pod katero ječi danes delavski razred. Niti započeti, kaj šele izvesti! Na drugi strani pa vidimo, da se v znamenju zedinjenja od strani prestopivših levčarjev ustanavlja nov časopis, »Delo« po imenu. Treba se je pač samo vprašati, čemu ustanavljanje novih časopisov, ko je proletarijat že itak dovolj razkosan? Ali ni to zedinjenje le moderno raz-

druževanje delavstva v korist osebnih ambicij? Proč s sleparjenjem! To zedinjenje propagirajo tudi na Gorenjskem. V zadnjem času so začeli prirediti shode na Javorniku, pravijo pa, da se bodo vršili tudi na Dobravi, večji in impozantnejši pa na Jesenicah. Ker jim delavstvo ne zaupa več, so začeli cviliti. V svojem brezdelju govorijo o socializmu, izvrševati ga pa ne marajo. Zato se nam zdijo tako besedičenje odveč. Bogati italijansko-nemški kapital vsidran v industrijskem podjetju Kranjske industrijske družbe je v zadnjih letih pometal precejšnje število zgaranih delavcev na cesto. Delavstvo se zaradi svoje razkisanosti, deloma razpršeno po meščanskih nacionalnih in verskih organizacijah ali pa zavito v socialpatriotizem, deloma pa stoječ izven organizacij, ni moglo ubraniti mednarodno organiziranega kapitalističnega napada, moralo se je ukloniti redukcijam. Kapital je s tem dosegel povečanje brezposelnosti in profit v naloganju več dela na nezaposleno delavstvo, tako da kapital nikakor ni bil kljub veliki krizi prav nič prikrajšan. Razen dobička, ki se sproti uživa in odteka, vidimo tudi razne nove naprave, ki jih je KID v zadnjih letih nabavila. Stanovanjska mizerija pa še obstaja pri vseh treh tovarnah! Raditega je nujno treba, da delavstvo gorenjske kotline začne resno razglabljanje ta in slična pereča vprašanja. Rešitev takih problemov pa je mogoča le v organizacijah potom proletarske demokracije v duhu solidarnosti, ki naj zavladajo v znamenju duhovnega zedinjenja v tovarni, občini in državi. Zatorej strnite naše vrste, da z podvojenim delom uveljavimo geslo: Delu čast in oblast! Rešitev proletariata je mogoča le po delu njega samega.

Maloštevilni organizirani delavci.
Holmec pri Prevaljah. V nedeljo 5. IX. se je vršil dobro obiskan shod naše stranke na Poljani pri Hrastu, na katerem je poročal s. Leskošek o Delavski zbornici in o vsem, kar je s tem v zvezi. Točno ob 15. otvori predsednik shoda s. Doberšek zborovanje, omenja veliko potrebo po razbistritvi socialističnih pojmov, za kar naj pripomorejo tudi vsi udeleženci pri de-

bati, kajti kot socialdemokrati naravnost želimo, da se oglasijo tudi nasprotni govorniki. S. Leskošek podrobno razpravlja namen DZ ter preide na delo obeh delegatov v njej. Zanimalo je zlasti delavstvo, kako se je vabilo k zadnji seji DZ, ko ni bilo možno vložiti pravočasno delavstvu koristnih predlogov z naše strani radi zapadlega termina. Delavstvo čuti veliko brezposelnost ali direktno, ko je samo brezposelno, ali pa tudi indirektno, ker veliko število brezposelnih vpliva na mezde, kar se zlasti čuti na Holmeu. Zato je živahno pritrjevanje delavstva potrdilo, da imajo naši delegati popolnoma prav, ko v tem času tirjajo od DZ, naj bi resno koncentrirala vse delo problemu brezposelnosti, a kakor se vidi, ima DZ zanimanje za neresno statistiko, za potovanja v inozemstvo itd. za praktično pomoč brezposelnim pa nič, niti podpor ne dobivajo v oni malenkostni meri, kakor je po pravilniku odobrena. (Pri nas je bil po krivici odpuščen odbornik Arhove strokovne organizacije, rudar Glinik, pa še danes po več mesecih se ni ganila njegova strokovna — še podpore ni dobil ne fika!) S samimi statistikami in neštetimi komisijami se delavsko vprašanje nikdar ne bo rešilo. S. Leskošek je dalje omenil, da se res kregajo komunisti, klerikalci, orjunaši in kristanovci med seboj, kakor Arh pravi, vendar pa, kadar gre za sklepe, so vsi vselej edini proti pravim interesom delavstva, kar je zadnja seja DZ pokazala, ko o brezposelnosti niti debatirati niso hoteli kljub temu, da je danes to najvažnejši problem, ter so naš umesten predlog »krrrvavi komunisti z Arhom in klerikalci vred gladko odklonili. Namesto Arha je nastopil kontragovornik Joško Kajzdai iz Maribora, ki je omenil, da ni lepo govoriti tako, ko ni navzoč Arh, sicer bi nam on že pokazal. (Opozoril ga je predsednik, da je bil Arh potom »Napreja« izrecno povabljen in če ni prišel, nismo krivi mi). Potem je ta govornik govoril o tem, da nismo mi v internacionali zapisani, kakor Kristanova partija, pritoževal se je, da blati »Naprej«, medtem ko »Politika« ve-

dno lepše piše (menda podlistke — medklic), trdil je dalje, da tudi kristanovci ustanavljajo produktivne zadruge popolnoma v socialističnem smislu, da niso tipografi niti v Mariboru vsi organizirani (kar damo v vednost njihovi organizaciji), zato menda tudi v mislih priporočajo našim delavcem, naj bi bili še dalje razcefrani (drugega smisla bi njegova trditev ne imela) in končno smo izvedeli najnovejše, da je v Mežici pri vodovodu zaposlenih 24 delavcev in šest polirjev, kar pa je takoj umaknil in preklical in ko ga je predsednik prosil za ime njegovega informatorja — je molčal. Tudi se je pritožil, češ, oni da ne hodijo razdirati naše organizacije in da torej ni lepo od nas, če prirejamo shode socialdemokrati tam, kjer je kristanovstvo že doma. Predsednik opomni debaterja, da so razmere med holmškimi rudarji zaradi kristanovske nepolitične politike postale javen škandal in nikdar si ne bomo pustili jemati zakonito zajamčene pravice prirediti shode, kjer in kadar se nam zljubi, zlasti še, če smo izrecno povabljeni celo s strani članov njihovih organizacij. (Mi bi pristavili še, da je Petejan bil prvi, ki je šel razbijati enotno delavstvo v Črno kljub temu, da je predsednik Doberšek svaril, da je v interesu delavskega gibanja v Mežici in Črni, da ostane enotna delavska organizacija.) S. Leskošek in Oset sta potem odgovarjala še na druge točke kontragovornika in delavstvo je zlasti navdušeno pritrtilo; ko je s. Oset povabil kontragovornika v našo stranko, »ko smo zmetali voditelje že davno iz hiše,« kar si je g. Joško s poudarkom želel. S. Leskošek pa mu je obudil tudi spomin na imenitno pekarsko zadrugo v Mariboru, kjer so mojstri zadrugarji, medtem ko v tej »delavski« pekarni pomočniki nimajo nič govoriti. Zasluženi odgovor je tudi dobil, ko je hotel vedeti, v kateri internacionali da smo. G. Koren, ki se je zgledal, da nas zastopa na zborovanju Amsterdamske internacionale, bo g. Joška že za ušesa prijel, če bo izvedel, kaj se je potem še govorilo na našem shodu. K sklepu je prečital s. Leskošek tudi naše resolucije, proti katerim ni glasoval ne Joško, ne

predsednik strokovne na Holmeu niti ne nadpaznik Kos pri vratih. Torej so bile vse točke soglasno sprejete, kar je ugotovil predsednik, ki je nato zaključil lepo uspeli shod z zahvalo vsem tudi kontragovorniku, ki je še največ pripomogel, da bo naše seme lepše vzkliklo.

Hrastova natakarija je naslednji dan napram orožnikom izjavila, da je vladalo na tem shodu tako razpoloženje, da jo je bilo strah. Čudno je to — kadar se pijanci pretepajo in z noži obdelavajo, takrat se natakarije nič ne boje, če pa se trezni delavci resno razgovarjajo o svojih križih in težavah, če iščejo pota, kako bi odpravili krivice, korupcijo itd. — takrat dobijo natakarije strah. Vsak razsoden človek ve, da to ni strah pred okoli letečimi stoli, ampak strah za — profit, ki bo zbežal.

10. IX. 1926. — 2400.

Priporočamo trdko

JOSIP PETELINC

LIUBLJANA, blizu Prešernovega spomenika za vodo.

Najugodnejši nakup

otroških majic, kopalnih hlač, nogavic, žepnih robcev, brisalk, kloba, šifona, kravata, raznih palic, dežnikov, nahrbtnikov, potrebščin za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, Solingen škarij in nožev.

Na veliko!

Na malo!

SAMO ENKRAT

poskusite in kupili bodele vedno pristno angleško in češko sukno, kamgarne, ševiloje za moške in najnovejše volneno modno in pertino blago za spomladanske ženske obleke **po znižani ceni** v manufakturni in modni trgovini

Miloš Pšeničnik
Celje

Na željo se pošljejo vzorci

Postrežba solidna!

Novo gosje perje

belo, necufano, 1 kg po 25.— Kč
belo, cufano, 1 kg po 45.— Kč
pošilja po povzelju najmanj 4 kg
R. Freund, trgovina s perjem,
Praha I., Benediktška ulica 1.

A. Streher

Usnje
in čevlarske potrebščine
CELJE
Aleksandrova cesta

Tvornica dežnikov in solnčnikov L. MIKUŠ, LJUBLJANA

Mestni trg šte. 15

priporoča svojo bogato zalogo dežnikov v kakršnikoli velikosti po najnižji ceni.

PERILO IN OBLEKE

platno, sukno, plavino, volneno blago, nogavice, naramnice, robce, kravate, predpasnike, posteljno perilo, itd. kupite najboljše pri trdku

I. N. Šoštarič

MARIBOR, Aleksandrova cesta šte. 13.

KOLESA

samo pri

Gorcju

Palača Ljublj. kreditne banke

Vsi k „AMERIKANCU“ v Celje

odeje (koutre) od	Din 140.— naprej
štofaste moške obleke od	Din 400.— naprej
štofaste fantovske obleke od	Din 100.— naprej
čajgaste moške obleke od	Din 150.— naprej
čajgaste fantovske obleke od	Din 80.— naprej
čajgaste hlače od	Din 45.— naprej
moške kape, štofaste od	Din 30.— naprej
drukialno od	Din 9.50 naprej
belop l.	Din 10.— naprej

Ostanki po lastni ceni.

V zalogi velika izbira štofov, čajgov, svilenih robcev, predpasnikov srajc, otroških oblek ter vsakovrstnih nogavic. Ako res hočete štediti in poceni kupiti, potem se prepričajte in pridite k Amerikancu v Celje, pri farni cerkvi.

Nova trgovina
manufakture

Josip Šlibar

Nova trgovina
manufakture

Ljubljana, Stari trg, poleg Zalaznika

Cene:

Rjava kolenina	Din 7.50, 10.—, 18.—
Bela kolenina	12.—, 14.—, 16.—
Rjuhe	28.—, 30.—, 36.—
Šifon	13.—, 16.—, 20.—
Gradel za hlače	15.—, 26.—
Gradel za modroce	35.—, 45.—

Cene:

Julet	Din 18.—, 20.—
Odeje (kovtri)	180.—, 290.—
Mizni prti	65.—, 70.—, 85.—
Brisače	16.—, 22.—, 20.—
Brisače, frotirke	28.—, 40.—, 48.—
Robci, ducat	70.—, 90.—, 120.—

Ob sredah in sobotah prodaja ostankov.

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana, Frančiškanska ulica šte. 6

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, županstva in urade, najmodernejša plakate in vabila za veselice, letne zaključke. Najmodernejša uredba za tiskanje časopisov, knjig, brošur itd.

Stereotipija.

Litografija.